

بررسی اثرات تلقیح سویابا قارچهای میکوریز VA و باکتری ریزوبیوم
بر روی رشد و جذب عناصر غذایی در چند خاک اطراف کرج

ناصرعلی اصغرزاده و ناهید صالح راستین
عضو هیات علمی دانشده کشاورزی دانشگاه تبریز
و دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران

در این تحقیق ابتدا فراوانی قارچهای میکوریز VA در خاکهای اطراف کرج از نظر تعداد اسپور و درصد آلودگی میکوریزی در ریشه چند گیاه زراعی مورد بررسی قرار گرفت. گیاهان سویا رقم کلارک - ۶۳ در یک آزمایش گلخانه‌ای با دو نوع مخلوط قارچ میکوریز VA شامل M2 (جداسازی شده از مزارع اطراف کرج) و M1 (تهیه شده از گروه گیاه پزشکی دانشگاه ارومیه) و / یا باکتری برادی ریزوبیوم ژاپونیکم نژاد "S" بصورت تنه‌ای با هم، در سه نوع خاک استریل تلقیح گردیدند. این خاکها دارای سطوح مختلفی از فسفر قابل جذب (روش $0.5M NaHCO_3$) بودند. خاکهای C, B, A به ترتیب ۲/۵، ۱۴/۱ و ۸/۲ پی پی ام فسفر داشتند. اثر قارچهای میکوریز VA در افزایش ماده خشک گیاهی و مقدار کل جذب فسفر توسط گیاه در هر سه خاک معنی دار بود. اثر این قارچها در افزایش جذب روی و آهن فقط در خاکهای A و B معنی دار شد. اثر باکتری برادی ریزوبیوم در افزایش ماده خشک گیاهی فقط در خاک A و در افزایش جذب ازت توسط گیاه در هر سه خاک کاملاً معنی دار بود. اثرات سینرژیستی بین قارچهای میکوریز VA و باکتری برادی ریزوبیوم در تثبیت ازت و افزایش وزن غده‌های ریشه‌های در خاکهای A و B مشاهده گردید. در همه موارد اثرات مخلوط قارچی M2 بیشتر از M1 بود، به جز خاک C که در آن بوسیله تیمارهای قارچی M1 بیشتر از M2 دیده شد. جذب آهن در گیاهان تلقیح شده با برادی ریزوبیوم (تنه‌ای همراه قارچها) افزایش پیدا کرد. این آزمایش نشان میدهد که اثرات این قارچها بر روی میزان رشد و جذب عناصر غذایی توسط سویا هر چند بر حسب نوع خاک و نوع قارچ همزیست تفاوتهایی نشان میدهد ولی در اکثر موارد تلقیح در مقایسه با گیاه شاهد تلقیح نشده، مثبت و معنی دار است.